

Utbildningsinspektion i Skärgårdsstadsskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1-9

Inledning

Skolinspektionen (tidigare Skolverket) har granskat verksamheten i Österåkers kommun och besökt Skärgårdsstadsskolan den 22-24 april, 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Skärgårdsstadsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolinspektionens nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Skärgårdsstadsskolan intervjuades rektorn, lärare, elever, elevvårdspersonal och föräldrar. Inspektörerna besökte även verksamheten i förskoleklasserna och lektioner i årskurserna 1-9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Skärgårdsstadsskolan	Antal elever
Förskoleklass	50
Grundskola	431

Källa: Skolans egna uppgifter

Utbildningen vid Skärgårdsstadsskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–9. Skolans ledningsgrupp består av rektorn och fem utbildningsledare. Elever och personal är organiserade i fem arbetslag som vart och leds av en utbildningsledare.

Denna rapport omfattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg beskrivs i separata rapporter avseende hela kommunens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

Helhetsbedömning

Skärgårdsstadskolan erbjuder en utbildning som i många avseende är av god kvalitet. Skolan har en hängiven personalgrupp som tillsammans med ledningen bedriver ett väl fungerande arbete utifrån skolans pedagogiska inriktning mot estetiska läroprocesser. Utmärkande för skolan är ett starkt engagemang i arbetet med att bygga upp ett gott arbetsklimat och en trygg miljö, liksom personalens gemensamma strävan att finna olika former för stödinsatser till enskilda elever.

Inspektionen visar vidare att skolans ledning, i form av rektorn och fem utbildningsledare, tar ett stort övergripande ansvar för att verksamheten ska utvecklas mot ökad måluppfyllelse. De är väl förtrodda med den dagliga verksamheten och driver den pedagogiska utvecklingen framåt. Dock saknar skolan rutiner för att följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i alla ämnen. I och med att skolan inte har denna överblick, finns inte heller tillräckliga underlag för analys och åtgärder i syfte att komma tillrätta med eventuella brister i verksamheten och för att öka måluppfyllelsen. När det gäller skolans kvalitetsarbete bedömer inspektörerna att detta kan utvecklas genom en bättre uppföljning och utvärdering av bland annat kunskapsresultaten. Kvalitetsredovisningen måste också innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Kunskapsresultaten för år 2007 har förbättrats jämfört med år 2006 när det gäller andelen avgångselever behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. Resultaten för andelen elever med fullständigt slutbetyg samt genomsnittligt meritvärde har emellertid försämrats jämfört med år 2006, och ligger under genomsnittet för både kommunen och riket. Skolans resultat avseende såväl det genomsnittliga meritvärdet som andelen elever som uppnått målen i alla ämnen, understiger de förväntade värden som Skolverkets beräkningsmodell SALSA anger. Att eleverna når goda resultat i matematik, svenska och engelska och därigenom är behöriga till nationella program är naturligtvis mycket viktigt, men hög måluppfyllelse måste enligt inspektörerna gälla alla ämnen. Resultaten för enskilda år kan förvisso variera men det gäller ändå för skolan att säkerställa att resultaten förbättras, vilket enligt inspektörerna förutsätter att skolan regelbundet följer upp och utvärderar verksamheten samt planerar och vidtar åtgärder med utgångspunkt i detta.

Undervisningen vid Skärgårdsstadsskolan bedöms i många avseenden vara av god kvalitet, t.ex. när det gäller arbetet med att utveckla undervisningen mot varierade arbetsformer, ge utrymme för olika kunskapsformer och att hos eleverna skapa nyfikenhet och lust att lära. Däremot bedömer inspektörerna att elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen och det egna lärandet bör förbättras.

Skärgårdsstadsskolan uppfattas av de flesta elever, lärare och föräldrar som trivsamt och tryggt. Skolans satsning på estetiska läroprocesser, som bland annat innebär regelbundna gemensamma samlingar, bidrar enligt samstämmiga uppgifter till att skapa ett

gott arbetsklimat på skolan. Inspektionen visar dock att det förekommer att elever utsätts för kränkande behandling och att bristande arbetsro råder i någon enstaka grupp. Trots att inspektörerna bedömer att skolans arbete med normer och värden präglas av ett systematiskt och aktivt värdegrundsarbete, bör skolan fördjupa och tydligare samordna sitt arbete med att motverka mobbning, diskriminering och andra former av kränkande behandling. Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte heller författningarnas krav. Detta behöver således åtgärdas.

Slutligen finns ytterligare brister som måste åtgärdas. Exempelvis uppfyller inte skolans skriftliga bedömningar grundskoleförordningens krav, eleverna erbjuds inte elevens val och svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med förordningens krav.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Elevernars kunskapsutveckling följs inte upp och utvärderas i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklass och fritidshemmet).
- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 och årskurs 9 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Utvecklingssamtal genomförs inte i alla årskurser enligt förordningen (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans skriftliga bedömningar uppfyller inte förordningens krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolans ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av företrädare för elever (6 kap. 8b § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever samt 2§ förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med förordningen (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- Elevens val anordnas inte i enlighet med förordningen (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Utvecklingssamtalen bör utvecklas så att de ger tydlig information om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras.
- Skolan bör förtydliga för eleverna vad de grundar sin bedömning och betygssättning på.
- Skolan bör i högre grad samverka med andra skolor kring grunderna för bedömning.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande över arbetssätt och arbetsformer samt undervisningens innehåll.
- Samverkan mellan skola och fritidshem bör förbättras.
- Arbetet med att anpassa undervisningen till varje elevs behov och förutsättningar bör utvecklas.
- Skolans rutiner rörande åtgärdsprogram bör förbättras så att det tydligt framgår när åtgärdsprogram ska upprättas, vad de ska innehålla samt hur berörda elever och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid upprättande av åtgärdsprogram.
- Skärgårdsstadsskolan bör vidta åtgärder så att alla elever får tillgång till lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.
- Rektorns pedagogiska ledarskap bör utvecklas.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen elever (i procent) som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Skärgårdsstadsskolan. Dessutom anges andel elever som bedömts uppnått målen totalt i kommunen.

Ämne	Skärgårdsstadsskolan		Österåker kommun	
	År 2006	År 2007	År 2006	År 2007
Svenska	96	92	93	95
Engelska	88	90	90	93
Matematik	98	96	88	92

Källa: Skolans och kommunens egna uppgifter.

Tabell 2. Sammanställning av betygsresultat för årskurs 9 i Skärgårdsstadsskolan jämfört med samtliga skolor i Österåkers kommun samt i riket år 2006 och 2007, enligt statistik från Skolverket.

	Skärgårdsstadsskolan		Österåkers kommun		Riket	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	84	75	79	78	76	76
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	91	96	93	94	90	89
Meritvärde ¹	213,9	206	209,8	209,4	206,8	207,3

¹ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

Kommentar:

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används som stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska. I tabell 1 ovan redovisas resultaten för nationella ämnesproven för Skärgårdsstadsskolan under perioden 2006-2007. Av tabellen framgår att resultaten förbättrats något i engelska men försämrats en aning i svenska och matematik.

I skolans rapportering till kommunen av de samlade kunskapsresultaten i årskurs 5 läsåret 2006/07 framgår att samtliga elever uppnådde målen i alla ämnen med undantag för svenska (91,7 procent), engelska (89,6 procent), matematik (91,7 procent) och fysik (89,6 procent). Resultaten i de ämnen för vilka en 100 procentig måluppfyllelse redovisas måste dock ställas i relation till vad som beskrivs i avsnitt 1.3 *Bedömning*.

Skärgårdsstadsskolans kunskapsresultat redovisat i form av betygsstatistik för årskurs 9 har försämrats när det gäller andel elever med fullständigt betyg och meritvärde. Däremot har resultatet förbättrats när det gäller andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Skolans resultat avseende meritvärde och andel elever med betyg i alla ämnen, kan även jämföras med de modellberäknade värden som Skolverkets analysverktyg SALSA² anger. Vid en sådan jämförelse framkommer att resultaten för Skärgårdsstadsskolan år 2007 ligger under det modellberäknade värdet.

En närmare granskning av betygsfördelningen mellan pojkar och flickor visar att pojkarnas meritvärde är högre än flickornas. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde är högre än såväl motsvarande värden för pojkarna i kommunens skolor som i övriga riket. Flickornas genomsnittliga meritvärde är lägre än motsvarande värde för flickor i kommunens skolor liksom i övriga riket.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,

² För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambands Analyser - Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor. SALSA bör användas som ett underlag av flera vid analys av kommuners och skolors resultat.

- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att bedömningsområdet *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat* är av mindre god kvalitet. Denna bedömning grundar sig på att lärarnas uppföljning av kunskapsresultaten inte sker systematiskt i samtliga ämnen. I de tidigare årskurserna följer lärarna upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i framför allt engelska, svenska och matematik. När det gäller hur och i vilken omfattning lärarna följer upp skolans alla ämnen utifrån läroplanens och kursplanernas mål är variationen stor mellan olika lärare. Ett arbete med att lokalt tolka de nationella målen i lokala kursplaner har påbörjats men är vid inspektionstillfället avstannat. Flera lärare uttrycker ett behov av att fortsätta och vidareutveckla detta arbete i syfte att utveckla metoder och instrument för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i ämnen där de idag upplever sig sakna sådana.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns respektive att kraven i gällande bestämmelser inte uppfylls.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen är det varje lärares ansvar att utifrån kursplanernas krav utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. I de senare årskurserna följs elevernas kunskapsutveckling upp av respektive ämneslärare. I de lägre årskurserna använder sig skolan av olika diagnosinstrument i svenska, matematik och engelska för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen. När det gäller uppföljningen av övriga ämnen har skolan visserligen lämnat rapport till kommunen angående måluppfyllelsen i årskurs 5, men enligt både lärare och rektorn är dessa resultat inte helt tillförlitliga. I intervjuerna framkommer att många lärare upplever det svårt att bedöma elevernas kunskaper i samtliga ämnen eftersom metoder för uppföljning och utvärdering saknas. Inspektörerna bedömer att skolan inte systematiskt följer upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolan bör därför fortsätta arbetet med att utveckla metoder för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Utvecklingssamtal

I grundskoleförordningen anges att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet bör grunda sig på

en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Såväl de elever som föräldrar som inspektörerna talar med är i huvudsak nöjda med utvecklingssamtalen. Emellertid framkommer att utvecklingssamtalen i de tidigare årskurserna en ofta begränsas till att handla om ämnena svenska, matematik och engelska. Information om måluppfyllelse i övriga ämnen saknas till stor del. Vad gäller utvecklingssamtalen i de senare årskurserna framkommer i intervjuer med elever och föräldrar, att en del underlag från ansvariga ämneslärare är torftiga och inte alltid fokuserar elevernas kunskapsutveckling. I de senare årskurserna kompletteras eller ersätts utvecklingssamtalen med så kallade frivilliga ämnesdagar, då elever och föräldrar kan boka tid för enskilda samtal hos respektive ämneslärare. Även om många elever och föräldrar uppskattar möjligheten att kunna samtala med respektive ämneslärare, finns praktiska svårigheter kring själva genomförandet. Framför allt i årskurs 9 finns elever och föräldrar som uttrycker missnöje över organiseringen av dessa ämnesdagar. Mot denna bakgrund bedömer inspektörerna att skolan bör säkerställa att utvecklingssamtalen ger tydlig information om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna. Inspektörerna bedömer vidare att utvecklingssamtal måste genomföras i alla årskurser. De kan således inte vara frivilliga i årskurs 9.

Individuell utvecklingsplan

I grundskoleförordningen ställs krav på att läraren vid utvecklingssamtalet ska, i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan, skriftligt sammanställa vilka insatser som behövs för att elevens ska nå nationella mål och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanerna och kursplanerna. Inspektörerna har tagit del av några exempel på individuella utvecklingsplaner som upprättats vid Skärgårdsstadsskolan och noterar att kvaliteten på dessa varierar. Bland annat behöver den framåtsyftande delen, utvecklas och de mål som formuleras i utvecklingsplanerna tydligare kopplas till kursplanernas kunskapskvaliteter. Särskilt i de senare årskurserna uttalar elever en viss tveksamhet till planernas betydelse för det egna arbetet och den egna kunskapsutvecklingen. Orsaken till detta är enligt dessa elever att de mål som formuleras i de senare årskurserna inte känns tillräckligt utmanande eller angelägna. Eleverna i årskurs 8 och 9 har enligt egen utsägo istället betydligt större fokus på betygen. Inspektörerna bedömer därför att skolans arbete med elevernas individuella utvecklingsplaner bör utvecklas så att långsiktiga mål och skolans insatser med utgångspunkt i nationella mål för utbildningen tydligare framgår.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygsriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,

- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området *Bedömning och betygssättning*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Trots ett i många avseenden gott arbete bedömer inspektörerna sammantaget att Skärgårdsstadsskolans arbete med *Bedömning och betygssättning* är av mindre god kvalitet. Enligt lärarna utgår de från de nationella målen i kursplanerna och betygskriterierna vid bedömning och betygssättning. Nationella prov i årskurs 5 och 9 används i viss mån till sambedömning. Intervjuade lärare efterlyser dock mer tid till bedömningsdiskussioner. Betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns.

Allsidig bedömning

Läroplanen anger att läraren vid betygssättningen ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Både elever och lärare beskriver goda exempel på olika former av allsidiga och gemensamma bedömningar inom exempelvis de natur- och samhällsorienterande ämnena, idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap och slöjd. Elever som inspektörerna samtalar med under inspektionsbesöket är osäkra på vad som ligger till grund för lärarnas bedömningar och menar att det varierar mellan olika lärare i vilken mån de ges möjlighet att allsidigt visa sina kunskaper. Även om eleverna har en känsla av att betygen är rättvisa så är bedömningsgrunderna otydliga för eleverna. Inspektörerna bedömer därför att lärarna bör förtydliga för eleverna vilka underlag de använder i sitt arbete med utvärdering och bedömning av elevernas kunskapsutveckling.

Utgångspunkt vid bedömning och betygssättning

Läroplanen anger att betyget uttrycker i vad mån den enskilde eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne och i förekommande fall, ämnesblock. Enligt grundskoleförordningen ska betyget, när betyg sätts, bestämmas med hjälp av de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i grundskolan, och de betygskriterier som har fastställts för ämnena och ämnesblocken. Med kursplan och betygskriterier avses de som fastställts på nationell nivå. Dessa ska således utgöra den måttstock mot vilken elevernas kunskaper bedöms och betygssätts.

Skolans arbete med att lokalt konkretisera de nationella målen har som tidigare beskrivits tillfälligt avstannat. Lärarna anger vid intervjuerna att de vid betygssättning av eleverna utgår från de nationella kriterierna. För att öka likvärdigheten i bedömningarna förs i viss mån bedömningsdiskussioner kring de nationella proven. I övrigt förs inga regelbundna betygs- och bedömningsdiskussioner mellan lärare på

skolan eller med lärare från andra skolor. Inspektörerna bedömer därför att skolan i högre grad bör samverka med andra skolor kring grunderna för bedömning och betygssättning.

Skriftliga bedömningar

Enligt grundskoleförordningen ska en skriftlig bedömning ges om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret. Av bedömningen ska elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket framgå. Dessutom kan de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren. Inspektörerna har tagit del av några exempel på skriftliga bedömningar som upprättats vid Skärgårdsstadsskolan. Inspektörerna bedömer att bedömningarna måste utvecklas så att det tydligare framgår vilka kunskaper eleven uppnått och inte, vilket nu är fallet, beskriver vilka kunskaper som saknas. Inspektörerna bedömer därför att skolans skriftliga bedömningar inte uppfyller förordningens krav, varför detta måste åtgärdas.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Genomförande av utbildningen* är av god kvalitet även om det enligt nedan finns utrymme för förbättringar. Bedömningen grundar sig på att såväl lektionsbesök som intervjuer och samtal visar att

eleverna i Skärgårdsstadsskolan ges möjlighet att, i enlighet med läroplanens skrivningar, utveckla nyfikenhet och lust att lära. Vidare lär sig eleverna att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem. Vid inspektionen framkommer flera goda exempel på att läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans undervisning. Detta till trots framkommer i intervjuer med lärare att en viss osäkerhet råder kring tolkningen av läroplanens och kursplanerna olika mål. Skolans medvetna satsning på estetiska läroprocesser liksom arbetet i projekt och teman ger stort utrymme för olika kunskapsformer. Den gemensamma morgonsamlingen är, förutom mycket annat, ett uttryck för detta. Verksamheten i de båda förskoleklasserna skiljer sig åt utifrån elevsammansättningen. Alla elever med annat modersmål finns till exempel i den ena gruppen. Verksamheten i båda grupperna utgör en god grund för barnens fortsatta skolgång och ger både utrymme för såväl lek och lärande som språklig och matematisk utveckling, samtidigt som barnen ges möjlighet att själva välja aktiviteter. Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklasserna är av god kvalitet men vill ändå påpeka vikten av att skolan organisatoriskt skapar likvärdiga förutsättningar för båda förskoleklasserna.

Inom nedanstående område bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns.

Inflytande och ansvarstagande för det egna lärandet

I läroplanen anges att läraren ska se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar sin inläring och för sitt arbete i skolan samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Inspektionen visar att elevernas möjligheter till inflytande över undervisningsprocessen och över sitt eget lärande varierar mellan olika lärare och ämnen. Några lärare diskuterar kontinuerligt val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjligheter att bidra med synpunkter och förslag, medan andra lärare företrädesvis utgår från sin egen planering. Många av de elever som inspektörerna möter i inspektionen uppger att det är lärarna som till största delen bestämmer undervisningens innehåll och utformning. I de lägre årskurserna får eleverna oftast en fast planering att arbeta efter och ibland ges de möjlighet att välja arbetsuppgifter efter att de av läraren förelagda arbetsuppgifterna är slutförda. I årskurs 6-9 planerar flertalet lärare undervisningens innehåll och upplägg, vilket sedan presenteras i form av planer för olika arbetsområden. Eleverna ges därmed begränsade möjligheter att ha synpunkter på undervisningens innehåll och planering. För vissa lärare och i några ämnen får eleverna ibland välja arbetssätt och redovisningsformer. Eleverna menar att de visserligen får mål för olika arbetsområden, men eleverna förstår dem inte alltid. Tid till förklarande diskussioner ges inte heller. Genom mer formella forum som klassråd, elevråd, matråd och projektgrupper ges eleverna möjlighet till visst inflytande över frågor som berör skolans mer övergripande verksamhet.

Inspektörerna bedömer sammantaget att elevernas inflytande och ansvarstagande bör utvecklas ytterligare.

Samverkan

Enligt läroplanen ska samarbetet mellan förskoleklassen, fritidshemmet och grundskolan utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Syftet är att skapa goda förutsättningar för barns lärande genom arbete i arbetslag där de olika förskole-, fritidshems- och skolkulturerna möts. Fritidshemmets personal har ofta så kallade kombinationstjänster vilket innebär halvtidstjänst inom fritidshemsverksamheten och halvtidstjänst som resurs inom skolan ofta som elevassistent och tid för samarbete saknas. Mötesföra och kontinuerliga pedagogiska diskussioner mellan personal från de olika verksamheterna saknas därför i stor del. Inspektörerna bedömer därför att samarbete mellan grundskola och fritidshemmen bör förbättras.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Anpassning av verksamheten till elevernas behov* är av god kvalitet. Bedömningen grundar sig på att Skärgårdsstadsskolan har rutiner för identifiera elever i behov av särskilt stöd speciellt i ämnena matematik, svenska och engelska. Olika tester och diagnoser genomförs liksom regelbundna klasskonferenser där eleverna kunskapsutveckling uppmärksammas. Inspektionen visar att skolan ger olika typer av särskilt stöd till eleverna såsom individuella speciallärarinsatser, elevassistenter samt stöd under mentorstid eller under så kallad ET-tid (elevens egen tid). Så kallade motivationssamtal sätts in när lärarna uppfattar att någon elev är på väg att tappa "gnistan". Samtalen innebär att de lärare som finns runt en elev genomför ett, ibland flera, motivationssamtal i syfte att både uppmuntra eleven och fånga upp eventuella problem på ett tidigt stadium. Interna elevkonferenser runt enskilda elever genomförs vid behov med hjälp av skolpsykolog. Dessa interna konferenser är ett forum för alla undervisande lärare där de kan diskutera vilka förhållningssätt som kan vara ett stöd för den enskilde eleven.

Inom nedanstående område bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns.

Individanpassad undervisning

Enligt läroplanen ska läraren utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Inspektörernas intervjuer, samtal och observationer tyder på att arbetet med individanpassning är av skiftande kvalitet och varierar mellan enskilda lärare. I några fall ser inspektörerna hela klasser som arbetar på samma sätt och med samma uppgifter. Elever i de tidiga årskurserna uppger att de ofta får så kallade ”stoppsidor” vilket innebär att de måste stanna och invänta sina kamrater. Inspektörerna bedömer därför att skolans undervisning i större utsträckning bör anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen och grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att behovet utreds och att ett åtgärdsprogram utarbetas, såvida utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Inspektörernas samtal och intervjuer visar att skolan upprättar åtgärdsprogram för de elever som har svårigheter i skolarbetet, men att det i lärargruppen föreligger oklarheter kring åtgärdsprogram kopplat till skolans så kallade IG-varningar som utfärdas för elever i årskurs 8 eller årskurs 9 i de fall en elev riskerar att inte nå målen. På skolan finns en gemensam mall för åtgärdsprogram. I de exempel på åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av framgår inte alltid sambandet mellan vidtagna åtgärder och de utbildningsmål eleven ska uppnå. Vidare framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör utveckla arbetet med åtgärdsprogrammen så att dessa svarar mot författningarnas krav. Skolan bör också förbättra rutinerna i arbetet med åtgärdsprogram så att det blir tydligt för lärarna när ett åtgärdsprogram ska upprättas. Se vidare Skolverkets allmänna råd: För arbete med åtgärdsprogram SKOLFS 2008:25.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,

14 (20)

- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Normer och värden i studiemiljö och samvaro* är av god kvalitet. Bedömningen grundar sig på att skolan, trots avsaknaden av en uttalad och gemensam strategi, bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Studiemiljön är, enligt inspektörernas bedömning, tydligt inriktad på lärande och skolans personal uttalar höga förväntningar på sina elever. Mycket arbete och engagemang läggs ner på att skapa goda relationer mellan lärare och elever, elever emellan och lärare emellan. Regelbundna morgonsamlingar respektive så kallade forum bidrar till att skapa en stark vi-känsla på skolan, samtidigt som eleverna lär sig vara publik och visa respekt och uppskattning för varandras arbeten. Skolans matorganisation innebär att yngre och äldre elever äter tillsammans. Ytterligare exempel är de tidigare nämnda motivationssamtalen som synliggör och uppmuntrar skoltrötta elever.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns respektive att kraven i gällande bestämmelser inte uppfylls.

Ordningsregler

Rektorn har enligt grundskoleförordningen ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att dessa utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs. På skolan finns ordningsregler utarbetade, dessa är förankrade bland eleverna men har inte utformats tillsammans med eleverna. Inspektörerna bedömer att rektorn måste se till att ordningsregler utarbetas och följs upp på det sätt som anges i grundskoleförordningen.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Enligt en särskild förordning omfattar skyldigheten också att denna plan ska arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever. Skolans likabehandlingsplan, som inspektörerna tagit del av, bedöms endast delvis uppfylla lagens krav på en sådan plan. I planen beskrivs bland annat skolans förebyggande arbete medan åtgärder utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov saknas. Eleverna har inte heller varit delaktiga när planen utarbetades. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen måste utvecklas i dessa delar för att uppfylla de krav som ställs på en sådan plan. Se även "Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7).

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området *Tillgång till likvärdig utbildning*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Tillgång till likvärdig utbildning* är av mindre god kvalitet. Inspektionen visar att Skärgårdsstadsskolan till stora delar erbjuder utbildning i enlighet med författningarnas krav såsom bl.a. mottagande av elever, omfattning av verksamheten i förskoleklassen, avgiftsfri undervisning och tillgång till studie- och yrkesorientering. Eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler även skolan i stort saknar grupprum samt att många passager och utrymmen är trånga. Skolan saknar delvis ändamålsenlig IT-utrustning.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att kraven i gällande bestämmelser inte uppfylls.

Garanterad undervisningstid

Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan och ska enligt grundskoleförordningen anordnas istället för svenska om en elev bedöms behöva det. Rektorn ska fatta beslut om detta. I Skärgårdsstadsskolan finns ett fåtal elever som av rektorn bedöms behöva svenska som andraspråk. Verksamheten anordnas

dock inte som ett eget ämne utan ges som stöd i svenska. Detta är enligt inspektörernas bedömning inte i enlighet med förordningens krav vilket måste åtgärdas.

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska ett visst antal timmar i timplanen anges för elevens val. Syftet med elevens val är att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen samt att eleven ska kunna göra sina egna val utifrån ett allsidigt urval ämnen som styrelsen ska erbjuda. Skärgårdsstadsskolan anordnar enligt samtliga intervjugrupper inte elevens val. Detta är inte i enlighet med förordningen vilket måste åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Personalens utbildning och kompetensutveckling* är av mindre god kvalitet. Av inspektionen framgår att rektorn genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt, att utbildningsledarna får den kompetensutveckling de behöver för sitt uppdrag och att personalen generellt sett har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen. Emellertid framkommer i inspektionen att andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning är lägre jämfört med såväl kommunen i övrigt som riket. När det gäller andelen lärare med specialpedagogisk högskoleutbildning är denna enligt tillgänglig statistik påtagligt låg.

Inom nedanstående område bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns.

Personalens utbildning

Enligt skollagen är kommuner skyldiga att för undervisning använda lärare som har en utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå.

Officiell statistik från Skolverket visar att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i Skärgårdsskolan var 75 procent läsåret 07/08. Jämfört med rikets kommunala skolor (85 procent) är detta en låg andel, även jämfört med den genomsnittliga siffran för Österåkers kommunala skolor (80 procent) är andelen låg. Vid faktagranskning av rapporten uppger rektor att ovanstående uppgifter inte är med verkligheten överensstämmande då andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i förskoleklass är 100 procent, i år 1-5 är 94 procent och i år 6-9 85 procent.

Inspektionen visar också att endast ett fåtal av de lärare som tjänstgör som speciallärare har en fullständig utbildning för ett uppdrag som speciallärare. Flertalet av de lärare som idag arbetar som speciallärare i Skärgårdsskolan har i kommunens regi fått kompetensutveckling riktad mot sådan tjänstgöring. Dock kan sådan kompetensutveckling, enligt inspektörernas bedömning, inte fullt ut ersätta en specialpedagogisk högskoleexamen. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan bör vidta åtgärder så att alla elever får tillgång till lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området Rektors ansvar är av god kvalitet. Inspektionen visar att rektorn, som tillträdde sin tjänst augusti 2007, är väl förtrogen med den verksamhet hon leder. Viktiga forum som bidrar till detta är skolans ledningsgrupp, de morgonmöten som hålls tre gånger i veckan liksom husmöten ett par gånger per termin. Dokumenterade uppföljningar av respektive arbetslags arbete i förhållande till arbetsplanen lämnas in till ledningen. Vidare framkommer i inspektionen att rektorn frekvent rör sig ute i verksamheten och många elever uppger att de ofta söker upp rektorn. Vidare framgår att skolan fungerar väl i flera avseenden

och att rektorn tillsammans med utbildningsledarna har stor betydelse i detta arbete. Bland annat uppges ledningen vara starkt pådrivande när det gäller utvecklingen av skolans inriktning mot estetiska läroprocesser, värdegrundsarbetet, individuella utvecklingsplaner samt arbetet med åtgärdsprogram. Ledningen arbetar medvetet med att skapa forum för pedagogiska diskussioner dels inom respektive enhet, dels mellan enheterna. Elever, personal och föräldrar uppger också att de har stort förtroende för rektorn.

Inom nedanstående område bedömer inspektörerna att behov av förbättringsinsatser finns.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt skollagen vilar det på rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare har rektorn, enligt läroplanen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektor uppger i intervju och samtal att arbetet med att skapa rutiner, strukturer och kontinuitet inom områden som elevhälsa, betyg och betygssättning är prioriterat under innevarande läsår. Denna prioritering bekräftas av personalen. Mot bakgrund av att det finns behov av förbättringar bland annat när det gäller uppföljning och utvärdering av resultaten i alla ämnen, tydligare uppföljning och utvärdering av läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och skolans kvalitetsarbete bedömer inspektörerna att rektorn bör ta ett ännu tydligare ansvar för det pedagogiska ledarskapet på skolan.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

De nationella kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolenivå. I Skärgårdsstadsskolan finns ingen samlad bild av huruvida eleverna i årskurs 5 når dessa mål eller inte. I skolans kvalitetsredovisning för år 2006/2007 finns endast en kommentar kring resultat av de nationella proven. Utöver resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5, kan skolan inte redogöra för hur stor andel av eleverna som uppnår de nationella målen i årskurs 5 i kursplanernas samtliga ämnen. Inspektionen visar dock att rektorn genom att kontinuerligt vistas i verksamheten, föra samtal med specialpedagog och lärare, delta i måluppfyllelsekonferens etc. har en förhållandevis god bild av elevernas resultat. Resultaten av nationella prov i årskurs 9 har till viss del analyserats. Bland annat visar analysen av provet i svenska att skolan inte arbetat tillräckligt med argumentation. Skolans ledning har planer på att, med utgångspunkt i resultaten för årskurs 9 gemensamt med alla på skolan föra en diskussion kring resultat, bedömning och betygssättning samt skolans och lärarnas arbetssätt och arbetsformer.

Inspektörerna bedömer att skolan inte gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanernas mål i årskurs 5 och årskurs 9 i samtliga ämnen. Det är rektorns ansvar att ett sådant arbete sker.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området *Kvalitetsarbete* är av mindre god kvalitet och att det inom nedanstående områden finns behov av förbättringsinsatser respektive att kraven i gällande bestämmelser inte uppfylls.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen behöver undervisningsmålen ständigt omprövas, resultaten följas upp och utvärderas och nya metoder prövas och utvecklas. En kvalitativ utveckling av skolan förutsätter att uppföljningar och utvärderingar kontinuerligt genomförs och systematiskt används genom att resultaten analyseras i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Detta behöver ske på olika nivåer i skolans organisation. Skärgårdsskolornas kvalitetsarbete är till stor del uppbyggt kring arbetslagens arbetsplaner där skolans vision och målsättning tolkats och konkretiserats av arbetslaget. Utvärderingar sker dels månadsvis dels vid läsårets slut och resultaten förs delvis in i skolans kvalitetsredovisning. De utvärderingar och självskattningar som görs saknar dock ett tydligt samband med de nationella målen för utbildningen. Formerna för uppföljning och utvärdering går inte heller att utläsa ur arbetslagens planer. Resultat tas inte fram och analyseras inte på en skolövergripande nivå vare sig vad gäller elevernas kunskapsresultat eller effekterna av värdegrundsarbetet. Vidare går inte att utläsa i föreliggande arbetsplaner hur eventuella slutsatser från föregående års utvärderingar inverkar på årets arbete. De insatser som skolan gör på olika områden blir därför enligt inspektörerna svåra att följa upp och utvärdera. Mot denna bakgrund bedömer inspektörerna att skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser

vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen har till syfte att bidra till att utveckla skolans verksamhet i riktning mot de nationella målen och till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag.

Skärgårdsstadsskolans kvalitetsredovisning utgår i huvudsak från en undersökning av föräldrars, elevers och personals nöjdhet vad gäller exempelvis inflytande, kunskaper och färdigheter, normer och värden samt nöjd personal och personalthälsa. Inspektörerna bedömer att Skärgårdsstadsskolans kvalitetsredovisning brister i flera avseenden. Redovisning och analys av måluppfyllelse i fler ämnen än svenska, engelska och matematik saknas. Likaså saknas en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Resultatet av förskoleklassens och fritidshemmens arbete går inte att utläsa. Eleverna har inte medverkat. Vidare är kvalitetsredovisningen skriven så att den svårligen kan förstås av intressenter utanför skolan, bland annat refereras till ett så kallat "cockpitvärde" utan att vidare förklaringar ges. Syftet med en kvalitetsredovisning är att redovisa och bedöma skolans resultat i förhållande till nationella mål – nöjd personal och personalthälsa är dock områden som inte ryms inom de nationella målen. Inspektörerna ställer sig slutligen tveksamma till att skolan baserar så mycket av bedömningar av måluppfyllelse och grund för utvecklingsarbete på föräldrars, elevers och lärares nöjdhet i en enstaka enkät. Enkäten kan, enligt inspektörernas bedömning, endast utgöra en del av ett regelbundet och systematiskt uppföljningsarbete. Sammantaget bedömer inspektörerna att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav.

Stockholm 2008-10-21

Sigbritt Gålnander

Lee Gleichmann Linnarsson